

Nederlandse Voedsel- en
Warenautoriteit
*Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit*

Gebiedsgericht handhaven

Inspectieresultaten 2019

De NVWA controleerde dit jaar -voor de tweede keer op rij- in de gebieden Limburg-Noord, Oost-Brabant (De Peel), Veluwe en Vallei en Twente in het kader van Gebiedsgericht Handhaven (GGH). Deze factsheet beschrijft de resultaten van het jaar 2019.

GGH is onderdeel van de Versterkte Handhavingsstrategie Mest (VHS). Hierbij wordt zowel alleen door de NVWA als gezamenlijk met de handhavingspartners van Omgevingsdiensten en Waterschappen in de gebieden Limburg Noord en Oost Brabant, Veluwe en Vallei en Twente geïnspecteerd.

Wettelijk kader

De Meststoffenwet bevat algemene regels over de productie, het verhandelen en het gebruik van dierlijke meststoffen. Deze regels zijn in detail uitgewerkt in het Uitvoeringsbesluit Meststoffenwet (Ubm) en de Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Urm), over onder andere registratie van bedrijven en eisen voor het vervoer, zoals wegen, vastleggen van laad- en loslocatie, bemonstering en het vervoersbewijs dierlijke meststoffen (VDM). Voor het gebruik van meststoffen bestaan specifieke regels. Daarvoor is het Besluit gebruik meststoffen (BGM) van belang. In het BGM wordt onder meer geregeld in welke periodes en onder welke (bodem)condities meststoffen mogen worden uitgereden en hoe meststoffen moeten worden aangewend. De gebruiksnormen gelden per kalenderjaar en mogen op bedrijfsniveau niet worden overschreden. Binnen GGH kunnen alle onderwerpen met betrekking tot mest worden gecontroleerd. Hiervoor wordt verwezen naar de andere factsheets van 'inspectie resultaten mest 2019.

Aanpak

In de gebieden waar de waterkwaliteit achterblijft of afneemt is de handhaving geïntensiveerd. Dit door een versterking van de samenwerking tussen de controlerende en handhavende instanties. Hiermee vergroot de effectiviteit van toezicht en daarmee van het beleid. In de versterkte handhavingsstrategie mest zijn een drietal risicogebieden benoemd, namelijk:

1. de Peel (Oost-Brabant en Limburg-Noord);
2. Vallei en Veluwe;
3. Twente.

Voor de selectie van de bovenstaande gebieden voor de gebiedsgerichte handhavingsstrategie is per afwateringsgebied gekeken naar de factoren, die van invloed zijn op de plaatselijke mestdruk. Dit is gedaan aan de hand van vier parameters:

1. Beschikbaar landbouwareaal;
2. Oppervlakte löss- of zandgrond;
3. Oppervlakte mais;
4. Hoeveelheid mestoverschot.

Resultaten

De door de NVWA in totaal 2890 uitgevoerde controles (tabel 1) in de drie risicogebieden en overig Nederland hebben geresulteerd in 532 niet-akkoord bevindingen in 2019. De resultaten zijn onderverdeeld per risicogebied: 913 inspecties en 153 bevindingen in de Peel, 215 inspecties en 41 bevindingen in Twente en 186 inspecties en 37 bevindingen in Vallei en Veluwe. Deze bevindingen betreffen overtredingen op verschillende onderdelen van de Meststoffenwet. In tabel 2 worden ter vergelijking de resultaten van 2018 weergegeven.

Tabel 1 Fysieke controles per gebied NVWA in 2019

	akkoord	niet-akkoord	eindtotaal
De Peel	760	153	913
Veluwe	149	37	186
Twente	174	41	215
Overig Nederland	1275	301	1576
TOTAAL	2358 (82%)	532 (18%)	2890

Tabel 2 Fysieke controles per gebied NVWA in 2018

	akkoord	niet-akkoord	eindtotaal
De Peel	889	129	1018
Veluwe	177	36	213
Twente	169	33	202
Overig Nederland	1393	231	1624
TOTAAL	2628 (86%)	429 (14%)	3057

Toezichtintensiteit en handhavingspercentage per categorie en per gebied

De toezichtintensiteit (TI) en handhavingspercentage (HHP), onderbouwen de insteek van de VHS Mest. Dat blijkt uit het gegeven dat de TI in de aangewezen gebieden hoger is dan in overig Nederland. De inzet van de VHS Mest is om het toezicht te richten op risicovollere doelgroepen. Het hoge HHP bij intermediairs rechtvaardigt de keuze als doelgroep. Rundveebedrijven scoren hoog op TI vanwege de verplichte 5% reguliere inspecties, volgend uit de derogatiebeschikking.

Overzicht TI en HHP per gebied

(bron: Rapportage mestbeleid 2019)

Gebied	Bedrijfscategorie	Toezicht-intensiteit	Handhavingspercentage
De Peel	Subtotaal	7,0%	19%
	Rundvee	9,6%	12,0%
	Varkens	7,7%	20%
	Pluimvee	5,5%	50%
	Akkerbouw	4,3%	10%
	Gemengde bedrijven	12,8%	27%
	Overige mestproducerende bedrijven	1,1%	10,0%
	Intermediair	27%	38%
	Overige bedrijven	4,9%	23%
Twente	Subtotaal	5,5%	22%
	Rundvee	7%	22%
	Varkens	2,0%	25%
	Pluimvee	7,1%	60%
	Akkerbouw	3,0%	16%
	Gemengde bedrijven	16,3%	0%
	Overige mestproducerende bedrijven	0,0%	n.v.t.
	Intermediair	12,7%	13%
	Overige bedrijven	6,1%	30%

Veluwe	Subtotaal	5,2%	26,3%
	Rundvee	5,5%	26%
	Varkens	1,1%	0%
	Pluimvee	2,1%	75%
	Akkerbouw	2,3%	14%
	Gemengde bedrijven	11,7%	33%
	Overige mestproducerende bedrijven	1,8%	40%
	Intermediair	37%	26%
	Overige bedrijven	6,4%	10%
Overig	Subtotaal	2,3%	25%
	Rundvee	3,7%	24%
	Varkens	0,9%	70%
	Pluimvee	1,2%	63%
	Akkerbouw	0,4%	17%
	Gemengde bedrijven	7%	13%
	Overige mestproducerende bedrijven	0,4%	28%
	Intermediair	23%	36%
	Overige bedrijven	1,9%	13%

Resultaten gezamenlijke controles

Gezamenlijke controles zijn door de NVWA uitgevoerd met Omgevingsdiensten (OD), Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD) en Waterschappen (WS). Deze gezamenlijke controles zijn door 2 of 3 publieke toezichthouders uitgevoerd, waarbij partijen ieder vanuit hun bevoegdheid acteren. In de Peel zijn 29 fysieke controles uitgevoerd, in gebied Veluwe werden er 10 uitgevoerd en afgerond. Het totale aantal fysiek uitgevoerde inspecties in de drie gebieden ligt aanzienlijk hoger, maar dit overzicht beperkt zich tot de gezamenlijk uitgevoerde controles.

In tabel 3 zijn aantallen inspecties weergegeven welke zijn uitgevoerd en afgerond. In gebied Twente zijn als gevolg van de fusie van de omgevingsdiensten geen gezamenlijke controles gedaan in 2019.

Tabel 3 Fysieke controles met samenwerkingspartners GGH

	Controles OD/RUD/NVWA/WS 2019
Oost-Brabant Limburg-Noord	29
Veluwe	10
Twente	0
Totaal	39

Commitment en bereidheid samenwerking partners

Samenwerking tussen de diverse partners moet het "nieuwe gewoon" geworden. Afgelopen jaar heeft geleerd dat dit is gegroeid. Uitwisseling van informatie en het gezamenlijk selecteren en controleren van (probleem-) bedrijven wordt door alle partners steeds meer als een gewone werkwijze gezien. Discussies blijven bestaan, maar gaan alleen over de vorm van de samenwerking. Dit resultaat is een goede voedingsbodem voor verdere samenwerking.

Conclusie

De controles uitgevoerd door de NVWA in de drie risicogebieden hebben geleid tot in totaal 231 niet-akkoord bevindingen in 2019. In 2019 zijn er iets minder controles uitgevoerd. De naleving is gedaald van 86% naar 82%. Het betrof echter a-selecte en selecte controles, dus mag dit niet als een algemeen beeld worden geïnterpreteerd. Daarnaast is de samenwerking tussen de NVWA en haar partners versterkt. De partners voeren samen controles uit (39 in 2019), weten elkaar te vinden indien nodig en de informatie-uitwisseling is verbeterd. Samenwerking begint "het nieuwe normaal" te worden. Het is belangrijk te benoemen dat op basis van de risicogebaseerde aanpak de resultaten zoals opgenomen in deze Factsheet niet te extrapoleren zijn naar geheel Nederland. Doordat de NVWA controles uitvoert op bedrijven welke op basis van kennisgedreven en risicogerichte selecties naar voren zijn gekomen, is het te verwachten dat er bij de fysieke controles onregelmatigheden naar voren komen. Bij de derogatie controles is een aanzienlijk deel a-select.